1. 6. 2006

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Promlčecí doba

V dubnu roku 1999 jsem uzavřeli kupní smlouvu. Jelikož nám kupující nezaplatil celou kupní cenu ani po pěti letech, vyzvali jsem ho v roce 2004 k podepsání splátkového kalendáře, přičemž zároveň uznal i dlužnou částku. Protože ani poté neplatil, pohrozili jsme mu nyní soudním řízením. On však namítl, že už je to všechno dávno promlčené a nic nám platit nebude. Chtěli bychom své peníze, můžu je vymáhat u soudu?

Nejprve musím konstatovat, že z Vašeho dotazu neplyne, jestli kupní smlouva z roku 1999 byla uzavřena mezi podnikateli a týkala se podnikatelské činnosti, tj. podle obchodního zákoníku nebo mezi nepodnikateli, popř. mezi podnikatelem a nepodnikatelem podle občanského zákoníku. Toto stanovení je stěžejní pro posouzení celé situace z hlediska Vašeho postavení před obecným soudem nebo rozhodčím soudem. Uznání dluhu podle občanského zákoníku má totiž jiné právní účinky než uznání závazku podle obchodního zákoníku.

Pokud jde o běh promlčecí doby, má uznání za následek přetržení promlčecí doby, tj. původní promlčecí doba se stane právně bezvýznamnou a začne běžet nová, v případě uznání dluhu dle občanského zákoníku desetiletá a v případě uznání závazku dle obchodního zákoníku čtyřletá promlčecí doba.

Rozdíl je ovšem v tom, kdo při případném soudním sporu ponese důkazní břemeno. Právní domněnka, že závazek/dluh v době uznání trval, a s tím související přechod důkazního břemene z věřitele na dlužníka ohledně jeho existence nastává podle obchodního zákoníku vždy při uznání závazku. Uznání dluhu podle občanského zákoníku má tento právní účinek ovšem jen tehdy, jestliže dlužník u promlčeného dluhu věděl v době uznání o jeho promlčení. Nevěděl-li dlužník v době uznání dluhu o promlčení, nezakládá jeho uznání vyvratitelnou právní domněnku, že dluh v době uznání trval, a důkazní břemeno nadále nese věřitel. Konstatuji, že Vaše pohledávka jako taková byla v době uznání promlčena.

Tzn. pokud se závazkový vztah z kupní smlouvy řídil obchodním zákoníkem, pak promlčecí doba pro účely uznání závazku uplyne v roce 2008 a v soudním sporu byste nemusel dokazovat ani vznik závazku, ani jeho trvání v době uznání. Pokud se závazkový vztah z kupní smlouvy řídil občanským zákoníkem, pak promlčecí doba pro účely uznání dluhu uplyne v roce 2014. Pokud dlužník o promlčení dluhu v době uznání nevěděl, ať už byl v omylu či neznal právní pravidla o promlčení, pak jste nadále povinen prokázat vznik a existenci dluhu.

Anna Bartůňková
Advokátní kancelář HOLEC, ZUSKA & Partneři

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- QUO vadis 2019?
- Obrana proti hodnocení zkoušky na vysoké škole
- Rozhlasové a televizní poplatky – platíte je správně?
- Budou platit absolventi středních a vysokých škol během prázdnin pojistné?
- Věcné břemeno

- Elektrické vedení
- Odkázání majetku dítěti, jeho správa
- Zásilková služba
- Společenská smlouva a zákaz konkurence
- Odpovědnost za škodu
- Doplacení dlužné částky